Akkuasetuswebinaari 28.8.2026

1. Tuottajavastuun soveltuminen ja rekisteröityminen

Kuinka ulkomailta toimiva yritys saatetaan tuottajavastuuseen Suomessa? Jos tilaa suoraan tuottajalta esim. Kiinasta, niin tuottajavastuu on kiinalaisella myyjällä? Ymmärsinkö nyt jotain väärin?

Kyllä. Mikäli ulkomaille sijoittautunut toimija myy etäkaupalla suoraan loppukäyttäjälle tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita, tuottajavastuuvelvoite koskee ulkomaille sijoittautunutta toimijaa. Lupa- ja valvontavirasto valvoo myös etäkauppaa ottamalla yhteyttä toimijoihin, ohjaamalla ja neuvomalla sekä tarvittaessa virka-apupyynnöin. Tuottajarekisterissä on tällä hetkellä noin 193 000 etämyyjää, joista akkujen osalta noin 8 800 on hoitanut velvoitteensa. Erityistä huomiota valvonnassa on kiinnitetty verkkoalustoihin, joiden avulla merkittävä määrä etämyyjiä on saatu tuottajarekisteriin. Myös ulkomaisesta toimijasta voi tehdä ilmoituksen Lupa- ja valvontavirastolle: Ilmoitus tuottajavastuun laiminlyönnistä

Onko rekisteröityminen mahdollista myös muilla kielillä kuin suomi?

Kyllä, ruotsiksi ja englanniksi.

Onko vireillä hankkeita, joilla rekisteröitymistä eri yhteisöihin sekä raportointia niihin yksinkertaistetaan?

Esimerkiksi Lupa- ja valvontavirastolla on käynnissä hanke, jonka avulla hakemuksen voisi jättää samalla kertaa valitsemiinsa tuottajayhteisöihin kaikilla tuottajavastuualueilla. Lomakkeella annetut tiedot toimitettaisiin valittuihin tuottajayhteisöihin, jotka olisivat tuottajaan yhteydessä sopimuksen allekirjoittamista varten.

Tuottajayhteisöillä on myös yhteistyösopimuksia, joilla helpotetaan tuottajien käytännön työtä. Esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä paristoja tai akkuja, pois lukien sähköajoneuvojen akut, markkinoille saattavat tuottajat voivat rekisteröityä ja raportoida akku- ja SER-tuottajayhteisöihin yhden portaalin kautta: Elrepo.

Recser: Mikä on viimeisin arvio siitä, kuinka suuri osuus Suomen markkinoilla toimivista tuottajista on rekisteröitynyt tuottajaksi tuottajayhteisöön?

Tarkkaa kattavuusprosenttia ei voida antaa, koska tuottajayhteisöllä ei ole näkyvyyttä kaikkien Suomen markkinoilla toimivien tuottajien kokonaismäärään. Rekisteröityneiden tuottajien määrä kuitenkin kasvaa jatkuvasti. Toivomme, että myös tämä webinaari auttaa tavoittamaan yrityksiä, jotka eivät vielä ole hoitaneet rekisteröitymistään.

Milloin yrityksen tiedot tulevat näkyviin Y-tunnuksella Jätehuoltokompassiin? Nyt rekisterissä ei löydy suurimpia energiavarastoalan toimijoita. Onko esimerkkiä siitä, miltä oikein toimivan yrityksen tiedot näyttävät ja milloin on syytä epäillä ilmiantotarvetta?

Tuottajan näkymisessä Jätehuoltokompassissa voi olla viivettä. Ensin tuottaja liittyy tuottajayhteisön jäseneksi, minkä jälkeen tuottajayhteisö ilmoittaa jäsentietojensa muutokset valvovalle viranomaiselle. Kun viranomainen hyväksyy tiedot, muutokset siirtyvät myös Jätehuoltokompassiin. Tuottajayhteisöt toimittavat jäsenmuutokset viranomaiselle kerran kuukaudessa.

2. Raportointi, tuoteluokittelu ja maksut

Jos powerbank on tulkinnan mukaan sekä akku että sähkölaite, maksetaanko siitä tuottajavastuuseen kuuluvat kierrätysmaksut erikseen molempiin tuottajayhteisöihin vai raportoidaanko se vain toiseen, esimerkiksi SELT/Recser?

Powerbank on sekä sähkö- ja elektroniikkalaite että akku. Sen osalta on huomioitava sekä SER- että akkutuottajavastuu. Samaa painoa ei kuitenkaan raportoida kahteen kertaan: akun paino raportoidaan akkuna, ja SER-raportoinnissa laitteen kokonaispainosta vähennetään akun osuus.

Miksi esityksessä käytettiin ilmaisua ”raportoidut akut”? Mitä siinä haluttiin korostaa ja miksi ei puhuttu vain akuista?

Markkinoille saataville asetetut akut raportoidaan neljännesvuosittain sähköisessä järjestelmässä. Teollisuusakut on raportoinnissa jaettu pieniin ja suuriin teollisuusakkuihin sekä näiden ryhmien sisällä eri akkuteknologioihin. Akkuteknologia vaikuttaa merkittävästi akun käsittely- ja kierrätyskustannuksiin. Koska kierrätysmaksut laskutetaan raportoinnin yhteydessä ennakkoon, käsittelykustannusten osuus kohdistetaan raportoituihin akkuihin niiden määrän ja teknologian perusteella.

Akustot on rakennettu moduuleista. Raportoidaanko akun paino vain kennojen painon mukaan vai moduulin painon mukaan?

Teollisuusakut raportoidaan pääsääntöisesti moduulipainon perusteella tai mahdollisimman lähellä akun todellista rakennetta. Moduulipaino tarkoittaa yhden akkumoduulin kokonaispainoa, joka sisältää kennot, koteloinnin ja moduuliin sisältyvän elektroniikan.

Minkä suuruisia vakuudet ovat ja minkälaisesta kustannustasosta ylipäätään puhutaan? Mistä näistä löytyy tietoa?

Jätelain 61 §:n mukaan vakuuden on oltava riittävä jätehuoltotoimien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi, kun huomioon otetaan toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annetut määräykset. Tuottajan asettaman vakuuden on katettava sitä edeltäneenä vuonna markkinoille saatettujen tuotteiden jätehuollosta keskimäärin aiheutuva kustannus. Tuottajayhteisön vakuuden on katettava sen vastuulle kuuluvista jätehuoltotoimista kuuden kuukauden aikana aiheutuvat keskimääräiset kustannukset. Vakuuden vähimmäismäärä on 10 000 euroa. Pakkausten tuottajan tai tuottajayhteisön vakuuden on katettava kolmen kuukauden keskimääräiset kustannukset.

Käytännössä yksittäisen tuottajan ei yleensä tarvitse asettaa jätelain 61 §:n mukaista vakuutta itse, jos tuottaja hoitaa velvoitteensa liittymällä hyväksyttyyn tuottajayhteisöön. Tällöin tuottajayhteisö asettaa vakuuden jäsenyritystensä puolesta Lupa- ja valvontavirastolle.

3. Teollisuusakkujen velvoitteet

Onko uutta tietoa tai kantaa teollisuusakkujen tuottajavastuuseen ennen ja jälkeen 18.8.2025? Onko teollisuusakkujäte jaettu kahteen ryhmään markkinoille saattamisen päivämäärän perusteella?

Akkuasetus ei ota kantaa takautuvuuteen. Ennen akkuasetusta voimassa ollut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/66/EY paristoista ja akuista koski myös teollisuusakkuja. Akkuasetuksessa teollisuusakkujen tuottajille on kuitenkin aiempaa laajempia velvoitteita.

Akkuasetuksen mukaisesti kaikille teollisuusakuille on niiden markkinoille saattamisen ajankohdasta riippumatta perustettava kollektiivinen, maankattava keräysjärjestelmä. Akkuasetuksen 61 artiklan mukaan teollisuusakkujen tuottajien on otettava maksutta vastaan kaikki niille tarjotut jäteteollisuusakut ilman uuden tuotteen ostopakkoa. Vastaanottovelvoitteen täyttämiseksi tuottajien on perustettava vastaanotto- tai keräysjärjestelmä yhteistyössä akkujen jakelijoiden, uudelleenvalmistusta tai käyttötarkoituksen muuttamista toteuttavien toimijoiden, käsittelylaitosten ja kuntien jätelaitosten kanssa. Keräysjärjestelmän on oltava maankattava. Keräyspisteille on tarjottava turvallisuusvaatimukset täyttävä keräysinfrastruktuuri, ja takaisinotosta aiheutuvat kustannukset on katettava. Tuottajayhteisöillä voi olla erilaisia käytäntöjä esimerkiksi tuottajien maksujen osalta.

Olemme teollisuuden toimija ja akkujen tuottaja, mutta toiminnassamme syntyy myös akkujätettä. Tulisiko akkujätteen kierrätys järjestää suoraan Recserin kautta vai oman jätehuoltokumppanimme kanssa?

Loppukäyttäjän tehtävänä on toimittaa jäteakut ja -paristot erilliskeräykseen. Akkuasetuksen mukaan ne on jätettävä tuottajan tai tuottajayhteisön järjestämään keräysverkostoon kuuluvaan keräyspisteeseen. Keräyksen, kuljetuksen ja jatkokäsittelyn järjestäminen kuuluu tuottajille ja tuottajayhteisöille, ja vastaanoton tulee olla loppukäyttäjälle maksutonta.

4. Keräysverkosto, vastaanotto ja jätehuolto

Kuulostaa kummalta, että jäteteollisuusakkujen keräysverkosto perustetaan asukastiheyden perusteella, sillä eikö sähkövarastoja voi olla myös harvaan asutulla alueella?

Keräyspisteitä tulee olla koko maassa. Akkuasetuksen 61 artiklan mukaan tuottajien vastaanotto- tai keräysjärjestelmien on katettava jäsenvaltion koko alue. Järjestelmässä on otettava huomioon väestön koko ja väestötiheys, jäteteollisuusakkujen odotettu määrä sekä keräyspisteiden käytettävyys ja läheisyys loppukäyttäjien kannalta. Järjestelmää ei saa rajata alueisiin, joilla jäteteollisuusakkujen keräys ja sen jälkeinen jätehuolto ovat kannattavia. Lisätietoa Suomessa sovellettavista keräysverkoston vaatimuksista: Soveltamisohje akkuasetuksesta 2.3.2026

Vastaako tuottajayhteisö keräämiseen tarkoitettujen keräysvälineiden hankinnasta ja niiden tarjoamisesta keräystä tekevien jätehuoltoyhtiöiden käyttöön kaikissa tuottajavastuun piiriin kuuluvissa akkuluokissa?

Kun kunta, jätelaitos, jätehuoltoyhtiö tai muu toimija toimii tuottajayhteisön keräysverkostoon liitettynä vastaanottopaikkana, keräys järjestetään yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa. Tuottajayhteisö vastaa kerätyn akku- ja paristojätteen noudosta sekä tarvittavien keräys- ja kuljetusvälineiden tarjoamisesta maksutta lainsäädännön edellyttämässä laajuudessa. Kerätyt jäteakut ja -paristot tulee luovuttaa tuottajien järjestämään jätehuoltojärjestelmään. Tarkemmat velvoitteet ja käytännöt voivat vaihdella akkuluokittain.

Osaammeko ottaa akkujätettä oikein vastaan? Jos akusto toimitetaan esimerkiksi helposti avattavassa kaapissa, pitäisikö vastaanottajan osata kehottaa purkamaan laitteistoa lisää, jotta se soveltuisi vastaanottoon?

Tuottajayhteisö antaa vastaanotto- ja keräysverkostoonsa kuuluville toimijoille ohjeet vastaanotettavista akuista, vastaanoton edellytyksistä sekä palauttajalle annettavista toimintaohjeista. Jos akusto ei sellaisenaan täytä vastaanoton edellytyksiä, palauttaja voidaan ohjata saattamaan se vastaanottokelpoiseen muotoon tai käyttämään muuta soveltuvaa vastaanottokanavaa.

5. Valvonta ja seuraamukset

LVV/Recser: Näettekö riskejä laiminlyöntimaksun tasossa, joka on 1 % liikevaihdosta, kun kierrätyksen kustannukset voivat olla noin 5-20 % akun valmistuskustannuksista? Voiko tuottajille syntyä kannuste laiminlyödä tuottajavastuu, ja tulisiko kannusteita lisätä korottamalla laiminlyöntimaksua?

Olemme lausunnoissamme todenneet, että seuraamusjärjestelmän pelotevaikutusta on syytä arvioida säännöllisesti, jotta tuottajavastuunsa asianmukaisesti hoitavat yritykset eivät joudu kilpailullisesti epäedulliseen asemaan. Erityisesti toimialoilla, joilla tuottajavastuun kustannukset voivat olla merkittäviä, on tärkeää varmistaa, että velvoitteiden noudattaminen on aina kannattavampaa kuin niiden laiminlyönti.

Kiertotalouslain valmistelun yhteydessä tarkastellaan myös lain vaatimusten rikkomiseen liittyviä sanktiomenettelyjä. Kansallisen lainsäädännön valmistelusta vastaa ympäristöministeriö.